

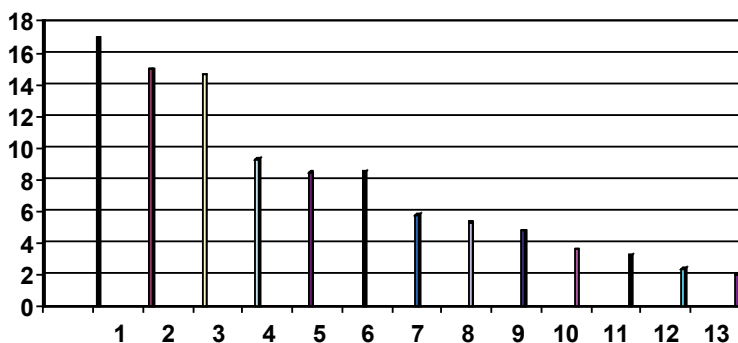
MATERIAŁY

Lidia Ippoldt

Problemy czytelnictwa w prasie polskiej w latach 2004–2005

Czytelnictwo jest coraz popularniejszym, ale i niepokojącym problemem, szczególnie w Polsce. Okazuje się bowiem, że nie tylko dorośli Polacy mniej czytają, ale spadek aktywności czytelniczej można też w ostatnich latach zauważyć wśród dzieci, nawet tych poniżej 15. roku życia. Stąd zapewne pisze się o tym wiele, próbując apelować do bibliotekarzy o propagandę książki, podsuwając im pomysły na różne formy pracy, szczególnie właśnie wśród dzieci i młodzieży. Widać to wyraźnie w prasie. W ciągu dwóch lat (2004–2005) Biblioteka Narodowa zarejestrowała ogółem 247 artykułów z zakresu czytelnictwa. Były one zamieszczone zarówno w bibliotekarskiej prasie fachowej (m.in. „Bibliotekarz”, „Poradnik Bibliotekarza”, „Notes Wydawniczy”, „Książka i Czytelnik”), lokalnej prasie bibliotekarskiej (np. „Bibliotekarz Podlaski”, „Bibliotekarz Płocki”, „Bibliotekarz Zachodniopomorski”), jak i w gazetach codziennych („Gazeta Wyborcza”). Również czasopisma pedagogiczne zamieszczały artykuły o tej tematyce (m.in. „Nauczanie Początkowe”, „Wychowanie w Przedszkolu”, „Przegląd Edukacyjny”, „Edukacja Dorosłych”). O randze problemu świadczy też i to, że także czasopisma naukowe poświęciły temu zagadnieniu miejsce („Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego”, „Rocznik Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego”).

Proporcjonalnie najwięcej miejsca poświęcono właśnie czytelnictwu dzieci i młodzieży (42 pozycje – 17% wszystkich analizowanych publikacji), propagandzie czytelnictwa (37 – 15,0%) oraz formom pracy z czytelnikiem (36 – 14,6%). Wynika to zapewne z potrzeby konkretnych działań skierowanych szczególnie do najmłodszych, których można jeszcze pozyskać w szeregi czytelników rzeczywistych. O tym, że zapomniano jakby o dorosłych czytelnikach świadczy znikoma liczba artykułów im poświęconych (zaledwie 5 publikacji, czyli 2% tekstów). Szkoda, bo być może to właśnie ci dorośli potrafiliby zainspirować dzieci do czytania. Pełną analizę treściową publikacji przedstawia poniższy wykres.



Wykres 1. Analiza treściowa publikacji

Legenda: 1. czytelnictwo dzieci i młodzieży; 2. propaganda czytelnictwa; 3. formy pracy z czytelnikiem; 4. rozmowy o książkach; 5. badania czytelnice; 6. varia; 7. czytelnictwo niepełnosprawnych; 8. recenzje; 9. historia; 10. konferencje; 11. czytelnictwo za granicą; 12. czytelnictwo prasy; 13. czytelnictwo dorosłych

Jak już zaznaczono, najczęściej miejsca poświęcono formom pracy z czytelnikiem, szczególnie tym dziecięcym, najmniej dorosłym. Nie zapomniano jednak o niepełnosprawnych i innych grupach ze specjalnymi potrzebami czytelnictwymi, o rozmowach o książkach, ich recenzjach, starano się porównać realia czytelnictwa w Polsce z tymi w innych krajach. Próbowano też prowadzić badania czytelnice, po to, aby pokazać, że czytelnictwo w naszym kraju nie jest obecnie popularną rozrywką. Na głębszą analizę nie pozwalają autorce ograniczone ramy publikacji, ale pełny wykaz artykułów zamieszczonych w prasie w latach 2004–2005 daje szerszy obraz problemów w nich poruszanych.

Czytelnictwo - badania

1. Badania czytelnice : propozycje tematyczne dla bibliotekarzy szkolnych / Krystyna Karwas // *Poradnik Bibliotekarza* – 2005, nr 12, s. 37–38
2. Badania czytelnictwa dzieci i młodzieży w latach 90. XX wieku : przegląd publikacji : Dokument elektroniczny / Grażyna Lewandowicz-Nosal // *EBIB*. – 2004, nr 3
3. Badanie czytelnictwa w bibliotece szkolnej : przegląd metod i technik badawczych / Joanna Setnikowska // *Nowe w Szkole*. – 2004, nr 1, s. 8–12
4. Badania kultury literackiej młodzieży studiującej : propozycja teoretyczno-metodologiczna // Marta Krasucka-Betiuk. – *Bibliogr.* // *Kultura i Edukacja*. – 2004, nr 3, s. 73–88
5. Co mówią statystyki? : badania czytelnictwa prasy w Polsce / Jacek Chołoniewski // *Biblioteka Analiz*. – 2005, nr 13, s. 20

6. [Czterdzieści dwa] 42 proc. bez książki, badania czytelnictwa / [przez.](Ł) // Biblioteka Analiz. – 2005, nr 9, s. 22
7. Czytelnictwo i zakup książek w Polsce w 2004 r. : komunikat z badań / Grażyna Straus, Katarzyna Wolff // Notes Wydawniczy. – 2005, nr 4, s. 24–27, 2
8. Czytelnictwo i zakup książek w Polsce w 2004 r. : komunikat z badań / Grażyna Straus, Katarzyna Wolff // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 5, s. 6–8
9. Dwie ankiety, w tym jedna niedyskretna / Krystyna Bartol, Barbara Judkowiak, Mirosław Strzyżewski, Oskar Stanisław Czarnik, Ewa Kraskowska, Kinga Dunin, Grażyna Strauss // Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka. – 2004, T. 11, s. 11–55
10. Jak badać osiągnięcia uczniów w czytaniu. Cz.1 / Zofia Pomirska // Język Polski w Szkole. – 2005/2006, R. 7(51), nr 3, s. 44–55
11. Kierunki badania czytelnictwa wobec potrzeb nowoczesnej biblioteki w społeczeństwie wiedzy / Katarzyna Wolff // Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej. – 2005, nr 2, s. 36–37
12. Kolej na bohatera : literatura wagonowa / Mariusz Czubaj // Polityka. – 2004, nr 34, s. 58–60
13. Na marginesie „Stanu czytelnictwa w Polsce” : Dokument elektroniczny / Tomasz Leśniak // EBIB. – 2004, nr 1
14. O badaniach czytelnictwa uczniów głos polonisty / Piotr Krywak // Konspekt. – 2004, nr 19, s. 110–112
15. Polskie badania czytelnictwa / Daniel Woubishet // Brief. – 2004, nr 6, s. 86
16. Polskie Badania Czytelnictwa // Press. – 2004, nr 5, s. 96–98; nr 6, s. 76–78; nr 7, s. 81–83; nr 8, s. 90–92; nr 9, s. 93–95; nr 10, s. 93–95; nr 11, s. 85–87
17. Pytanie o czytanie : Spółka PBC rozpoczęła procedurę przetargową / Anna Nalewajk // Press. – 2004, nr 7, s. 17; nr 11, s. 6
18. Słowo o czytelnictwie // Poligrafia. – 2005, s. 60
19. Sprawozdanie z badań czytelnictwa studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu w Białymstoku w 2005 r. / Anna Nosek // Bibliotekarz Podlaski. – 2005/2006, nr 11/12, s. 180–185
20. Stan bibliotek publicznych i czytelnictwa województwa podlaskiego w roku 2005 / Jadwiga Juchniewicz // Bibliotekarz Podlaski. – 2005/2006, nr 11/12, s. 5–15
21. Wiedzieć warto / Irena Janowska // Nowe Książki. – 2005, nr 5, s. 81

Czytelnictwo - formy pracy

22. A może „Klub Przyjaciół Misia”... / Jerzy Kumiega // Guliwer. – 2004, nr 4, s. 108–110
23. Animacja czytelnictwa dziecięcego – nowa jakość w bibliotekach / Grażyna Lewandowicz-Nosal // Guliwer. – 2005, nr 5, s. 68–73

24. Bibliotekarz – animator, słów kilka o pedagogice zabawy / Iwona Podlasińska // Książka i Czytelnik. – 2004, nr 1, s. 28–30
25. Bibliotekarze łódzcy czytają dzieciom w domach dziecka / Grażyna Rurowicz // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 9, s. 27–28
26. Cudakowe zagadki / Monika Wowk, Anna Pinecka // Życie Szkoły. – 2004, nr 7, s. 48–51
27. Czytanie bajek w Filii nr 9 / Ewa Szarkowska // Bibliotekarz Podlaski. – 2004, nr 8, s. 143–145
28. Edukacja czytelnicza w nowym liceum : (propozycja realizacji) / Jadwiga Reczek // Wychowawca. – 2004, nr 5, s. 13–14
29. Edukacyjna rola konkursów literackich w bibliotece im. Marii z Czartoryskich Wirtemberskiej w Trzebiatowie / Renata Teresa Korek // Bibliotekarz Zachodniopomorski. – 2004, R. 45, nr 1/2, s. 89–92
30. Finał XII edycji konkursu „Wydajemy własną książkę” / Hieronim Sieński // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 9, s. 23–25
31. Jak rozkochać dziecko w książkach, 25 pomysłów dla rodziców (i nie tylko) // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 12, s. 29–30
32. Jak rozwijam zainteresowania czytelnicze moich uczniów / Magdalena Bienias // Przegląd Edukacyjny. – 2005, nr 4, s. 10–15
33. Jak rozszupłać sakiewkę sponsora? / Małgorzata Zawadzka // Konspekt. – 2004, nr 19, s. 171–173
34. Jak rozwijać zainteresowania czytelnicze uczniów? / Grażyna Klimkiewicz, Elżbieta Kulesza-Żodzik // Aspekty. – 2004, nr 2, s. 11–12; nr 3, s. 39–40
35. Jak zmieniły się biblioteki dla dzieci? / Ewa Gajcy // Guliwer. – 2005, nr 2, s. 90–94
36. Jezycjada w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Raciborzu / Małgorzata Michalczyk // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 10, s. 22–24
37. Klub Motyli Książkowych w Filii nr 7 dla Dzieci i Młodzieży Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tychach / Gabriela Ferdyn // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 6, s. 27–28
38. Konkurs „Wakacje z ekonomią na ty” / Maria Słusznik // Notes Biblioteczny. – 2004, nr 1, s. 37–39
39. Książkowa biesiada / Kornelia Jasionek // Guliwer. – 2004, nr 3, s. 120–122
40. Międzyprzedmiotowy zeszyt lektur, czyli jedna z prób zahamowania spadku czytelnictwa w szkole / Anna Kassolik // Biblioteka w Szkole. – 2004, R.14, nr 3, s. 4–6
41. Noc w bibliotece / Edyta Gudek, Aneta Sałtawa // Guliwer. – 2004, nr 2, s. 120–123
42. O głośnym czytaniu przedszkolakom / Sławomira Załęska // Wychowanie w Przedszkolu. – 2004, nr 2, s. 38–41

43. „Pasowanie na czytelnika” jednym ze sposobów na rozwijanie zainteresowań czytelniczych moich uczniów / Iwona Kaleja // Nauczanie Początkowe. – 2003/2004, R. 27, nr 4, s. 51–53
44. Pedagogiczne aspekty kształcenia literackiego / Małgorzata Kowalik // Wychowawca. – 2004, nr 5, s. 5–6
45. Polubić książkę... : zabawy z wykorzystaniem utworów literackich / Urszula Olek // Wychowawca. – 2004, nr 5, s. 22–23
46. Praca z książką w świetlicy szkoły podstawowej, Dokument elektroniczny / Beata Paw // EBIB.-2004, nr 7
47. Spotkania autorkie / Stanisław Turowski // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 12, s. 28–29
48. Taśma komiksowa w szkolnym promowaniu czytelnictwa / Marta Bolińska // Język Polski w Szkole. – 2004/2005, R. 6(50), z. 1, s. 82–90
49. W bibliotece urodzinki, dla chłopczyka i dziewczynki / Maria Kulik // Guliwer. – 2005, nr 2, s. 77–80
50. W egzotyczną podróż bez biletu / Joanna Kołtun // Bibliotekarz Zamojski. – 2004, nr 1, s. 7–9
51. W magicznym świecie baśni i bajek / Mariola Kanas // Forum Pedagogów Szkolnych. – 2005, z. 5, s. 85–91
52. Wartości moralne bajek i ich miejsce w edukacji szkolnej / Stefania Gwóźdź // Opolski Przegląd Edukacyjny. – 2005, nr 10, s. 43–48
53. Witajcie w naszej bibliotece, formy i metody pracy rozwijające czytelnictwo dzieci i młodzieży w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tarnowie / Teresa Wąs // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 4, s. 20–22
54. Wpływ głośnego czytania na rozwój dziecka / Bogumiła Tańska // Między Nami Bibliotekarzami. – 2005, nr 3, s. 3–6
55. Wspólne czytanie – magiczna podróż ku dorosłości, zamojski program Cała Polska czyta dzieciom // Bibliotekarz Zamojski. – 2004, nr 1, s. 56
56. Wybrane formy pracy z czytelnikiem dziecięcym w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu / Joanna Parys // Pomagamy Sobie w Pracy. – 2005, R. 49 [właśc. 50], nr 1/2, s. 84–92
57. Wypromujmy modę na czytanie, czytelnictwo dzieci i młodzieży w MBP we Wrocławiu w minionym roku, Dokument elektroniczny / Ewa Pietraszek // EBIB. – 2004, nr 3

Czytelnictwo - historia

58. Biblioteki i czytelnie ludowe na przełomie XIX i XX wieku w Rzeszowie i okolicznych miejscowościach / Kinga Pomes // Prace Historyczno-Archiwalne. – 2005, T. 16, s. 183–190

59. Czytelnictwo polskich książek i prasy w powiecie tucholskim w okresie zaborów / Maria Ollick // *Zapiski Tucholskie*. – 2005, nr 1, s. 33–51
60. Holocaust a czytanie książek we wspomnieniach Ocalałych / Magdalena Rządowska, Tomasz Przybył. – Streszcz. w jęz. ang. // *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. – 2005, z.12, s. 131–141
61. Lektury więzienne prymasa Wyszyńskiego / Kazimierz Rulka // *Ateneum Kapłańskie*. – 2004, s. 66–80
62. Nauczyciel dorosłych i popularyzator wiedzy w galicyjskiej teorii i praktyce andragogicznej przełomu XIX i XX stulecia / Jerzy Potoczny // *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Pedagogiczna*. – 2004, nr 24
63. Odbiór Słowackiego na tle ogólnych preferencji czytelniczych od początku wieku XX po przełom tysiąclecia / Monika Atraszkiewicz. – Streszcz. w jęz. ang. // *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Literaria Polonica*. – 2005, z. 7, s. 295–310
64. Pośrednictwo lekturowe – czytelnicze inspiracje w eseistyce Józefa Czapskiego / Daria Mazur // *Napis*. – 2005, s. 301–313
65. Promocja książki i rozwój czytelnictwa w Nowym Sączu w latach międzywojennych / Małgorzata Biel // *Rocznik Sądecki*. – 2005, T. 33, s. 64–83
66. Świat kaliskiej książki pod zaborem rosyjskim (1815–1914) / Danuta Wańka; rec. Piotr Nowak // *Biblioteka*. – 2004, nr 8, s. 253–256
67. Zainteresowania czytelnicze Juliana Fałata na podstawie jego pamiętnika i korespondencji / Halina Magiera // *Studia Bibliologiczne*. – 2005, s. 277–290
68. Znaczenie upowszechniania czytelnictwa w poglądach pedagogicznych prof. Heleny Radlińskiej / Lucjan Rzeszutek // *Podlaskie Zeszyty Pedagogiczne*. – 2005, nr 11/12, s. 65–72
69. Życie społeczno-kulturalne Polaków w Ostrawie na przełomie XIX i XX wieku / Zenon Jasiński // *Przegląd Polityczny*. – 2004, R. 30, z. 4, s. 87–101

Czytelnictwo – konferencje

70. Dziecko i książka – konferencja bibliotekarzy dziecięcych Warszawa, październik 2003 r. / Jerzy Kumiega // *Książka i Czytelnik*. – 2004, nr 1, s. 39–40
71. Europejska Konferencja Czytelnictwa w Zagrzebiu nt. piśmienności bez granic / Jadwiga Kołodziejska // *Bibliotekarz*. – 2005, nr 11, s. 23–24
72. Get caught reading Europe, sprawozdanie z konferencji w Antwerpii (7–8 listopada 2004) rozpoczynającej kampanię promocji czytania / Piotr Marciszuk // *Notes Wydawniczy*. – 2005, nr 9, s. 36–41
73. Konferencja Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych o Narodowym Programie Kultury pt. „Promocja Czytelnictwa i Rozwój Sektora Książki na lata 2004–2013” // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2004, nr 10, s. 7–10

74. Kongres IBBY w Afryce / Maria Kulik // Guliwer. – 2004, nr 4, s. 104–106
75. Możesz to zrobić lepiej / Jadwiga Kołodziejska // Nowe Książki. – 2004, nr 5, s. 80–81
76. O Kongresie Edukacyjnym / Anna Franaszek // Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej. – 2004, nr 1, s. 37–38
77. Piśmienność bez granic / Zofia Zasacka // Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej. – 2005, nr 3, s. 39–43
78. Sprawozdanie z konferencji „International Reading Association”, Dokument elektroniczny / Jadwiga Kołodziejska // EBIB. – 2004, nr 2

Czytelnictwo - propaganda

79. Bibliomania – święto książki / oprac. IZ // Poligrafika. – 2004, s. 30
80. Biblioteki i czytelnictwo w Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2013 / Lucjan Biliński // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 10, s. 3–6
81. Bookcrossing, czyli uwalnianie książek / Jolanta Niwińska // Biblioteka w Szkole. – 2004, R.14, nr 11, s. 6–7
82. Bookcrossing po polsku / Lech Mergler // Magazyn Literacki. – 2004, nr 2, s. 24
83. Booktalking może przygotować każdy – rady dla początkujących gawędziarzy. Cz.1–2 / Hanna Langer // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 10, s. 28–30; nr 11, s. 31–33
84. Cała Małopolska czyta dzieciom baśnie Andersena / A.B. // Guliwer. – 2005, nr 1, s. 95–97
85. Cała Polska czyta dzieciom // Raptularz Kulturalny. – 2004, R.7 [właśc. 8], s. 50–51
86. Cała Polska czyta dzieciom / Bożena Damek // Życie Szkoły. – 2005, nr 8, s. 59–60
87. Cała Polska czyta dzieciom, ale co...? / Piotr Mazur // Nowa Myśl Polska. – 2004, nr 10, s. 9
88. „Cała Polska czyta dzieciom” – i my też czytamy / Danuta Wędrowska // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 5, s. 26–27
89. Co słyhać w IBBY? / Maria Kulik // Guliwer. – 2005, nr 1, s. 100–102
90. Co z bibliotekami i czytelnictwem?, jeszcze jeden głos w dyskusji nad propozycjami Ministerstwa, Dokument elektroniczny / Katarzyna Wolff // EBIB. – 2004, nr 8
91. Co z bibliotekami i czytelnictwem?, jeszcze jeden głos w dyskusji nad propozycjami Ministerstwa Kultury / Katarzyna Wolff // Bibliotekarz. – 2004, nr 11, s. 3–7
92. Czytam dzieciom / Agata Szyszka // Notes Biblioteczny. – 2004, nr 1, s. 35–36
93. Dlaczego cała Polska powinna czytać dzieciom? / Jolanta Towiańska // Przegląd Edukacyjny. – 2004, nr 3, s. 11

94. Instytutowi Książki i Czytelnictwa pięćdziesiąt lat minęło / Lucjan Biliński // Bibliotekarz. – 2005, nr 6, s. 21–22
95. Konkurencja dla bibliotek czy wsparcie czytelnictwa? / Bogdan Klukowski // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 7/8, s. 30
96. Książka na małym ekranie / Marcin Niemojewski // Zeszyty Telewizyjne. – 2004, R. 2, nr 5, s. 4–17
97. Książka w mediach, ostatnia deska ratunku czy niebezpieczne związki?, debata / wypowiedź. Andrzej Franaszek [i in] // Tygodnik Powszechny. – 2004, nr 50, s. 14–17
98. Książkokrażenie w jednym mieście / Jacek Ladorucki // Nowe Książki. – 2004, nr 6, s. 81
99. „Mazowieckie spotkania z książką” w Iłży / Teresa Niewczas // Bibliotekarz Radomski. – 2004, R.12, nr 3/4, s. 35–38
100. Międzynarodowe Stowarzyszenie Czytelnicze (International Reading Association – IRA) / Jadwiga Kołodziejaska // Bibliotekarz. – 2004, nr 3, s. 10–13
101. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury i Narodowy Program Kultury „Promocja Czytelnictwa i Rozwój Sektora Książki na lata 2004–2013, głos w dyskusji. Cz.1–2, Dokument elektroniczny / Piotr Bierczyński // EBIB. – 2004, nr 7–8
102. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2013, komentarz do części „Promocja czytelnictwa i rozwój sektora książki na lata 2004–2013” // Biuletyn Informacyjny/Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Zarząd Główny. – 2004, nr 2, s. 29–31
103. Nowy booktalking jako narzędzie aktywnej promocji biblioteki i czytania / Hanna Langer // Notes Wydawniczy. – 2004, nr 10, s. 22–26
104. Piaseczyńskie Dni Książki 2005 pod hasłem „Biblioteka otwarta dla Ciebie” / Anna Mokrzycka // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 10, s. 24–25
105. Promocja książki „Animacja czytelnictwa dziecięcego” / Monika Ostrowska, Iwona Kosewska // Bibliotekarz Radomski. – 2005, R.13, nr 2, s. 29–31
106. Siłami księgarzy, apetyt na czytanie / Michał Brzozowski // Biblioteka Analiz. – 2004, nr 7, s. 14
107. Śladami „Stopki” – działalność Społecznego Stowarzyszenia Prasoznawczego / Elżbieta Kossewska. – Streszcz. w jęz. ang. // Studia Medioznawcze. – 2004, nr 3, s. 53–74
108. Święto książki w Krakowie / Krystyna Bonenberg // Aura. – 2004, nr 12, s. 35
109. Trzeci „Bydgoski Trójkąt Literacki” / Aleksandra Węgłerska // Bibliotekarz Kujawsko-Pomorski. – 2005, nr 2, s. 55–57
110. W jaki sposób włączyłam się do akcji czytelniczej „Cała Polska czyta dzieciom”? / Anna Gorczowska // Nauczanie Początkowe. – 2003/2004, R. 27, nr 4, s. 61–67
111. W telewizji książki bez wizji / Konrad Godlewski // Gazeta Wyborcza. – 2004, nr 292, s. 20

112. Wielki jubileusz skromnego instytutu, 50 lat IKiCz / Piotr Dobrołęcki // Biblioteka Analiz. – 2005, nr 9, s. 22
113. Wolność książki czyli bookcrossing po polsku/Tomasz Nowak // Notes Wydawniczy. – 2004, nr 4, s. 28–30
114. Z książką na walizkach / Jerzy Kumiega, Iwona Podlasińska // Guliwer. – 2004, nr 3, s. 117–120
115. Zasady i tryb przyznawania dotacji na upowszechnianie czytelnictwa / Lucjan Biliński / Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 11, s. 16–18

Czytelnictwo - recenzje

116. Animacja czytelnictwa dziecięcego, koncepcja – doświadczenia – postulaty, praca zbiorowa, Animacja czytelnictwa dziecięcego/pod red. Joanny Papuzińskiej i Grażyny Walczewskiej-Klimczak; Rec. Danuta Świerczyńska-Jelonek // Nowe Książki. – 2005, nr 7, s. 79
117. Czytelnik z Biblioteki Babel? / Eliza Szybowicz // Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka. – 2004, T.11, s. 203–209
118. Ex libris, wyznania czytelnika / Anne Fadiman. – Izabelin, 2004. – Rec. Małgorzata Szpakowska // Nowe Książki. – 2004, nr 1, s. 38–39
119. Inicjacje literackie, problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką / Joanna Papuzińska; Rec. Katarzyna Tałuż // Guliwer. – 2005, nr 3, s. 60–61
120. Książka, której nikt nie przeczytał / Owen Gingerich; Rec. Piotr Cieśliński; Rec. Stanisław Bajtlik // Gazeta Wyborcza. – 2004, nr 222, s. 13; Nowe Książki. – 2005, nr 2, s. 75
121. Leksykon 155 najważniejszych książek świata / Janusz Termer; Rec. Joanna Czarkowska // Wydawca. – 2004, nr 2, s. 44–45
122. Moja historia czytania / Alberto Manguel. – Warszawa, 2003. – Rec. Jadwiga Kołodziejska // Nowe Książki. – 2004, nr 1, s. 48–49
123. Moja historia czytania / Alberto Manguel. – Warszawa, 2003. – Rec. Zbigniew Florczak // Przegląd Polityczny. – 2004, nr 64, s. 166–167
124. My w niewoli / Małgorzata Szpakowska // Nowe Książki. – 2004, nr 7, s. 38–39
125. Notariusz / Jerzy Madejski // Nowe Książki. – 2005, nr 5, s. 40
126. Od ludus do agora : rozważania o książkach dla dzieci i młodzieży i o sposobach lektury, które wiodą od zabawy do poważnej rozmowy o literaturze / Alicja Baluch. – Kraków, 2003. – Rec. Grzegorz Leszczyński // Nowe Książki. – 2004, nr 1, s. 15
127. Od nas też się można nauczyć / Danuta Świerczyńska – Jelonek // Nowe Książki. – 2005, nr 7, s. 79
128. Specjalne materiały czytelnicze dla osób niepełnosprawnych / Małgorzata Fedorowicz; Rec. Tomasz Kruszewski // Wychowanie na co dzień. – 2004, nr 6, s. 30–31

Czytelnictwo – rozmowy o książkach

129. Biblioteki – azyl spokoju przeciw zamętowi świata / Michał Jagiełło; rozm. przepr. Jan Zdzisław Brudnicki // Śląsk. – 2005, nr 1, s. 16–18
130. Chcę udowodnić, że można znaleźć czas na niezobowiązującą lekturę... / Franciszek Ziejka; rozm. przepr. Lidia Koszkało i Bolesław Kozina // Bez Porównania. – 2005, s. 125–129
131. Czy przestajemy czytać? / Jerzy Sosnowski, Jan Gondowicz, Andrzej Mencwel; rozm. przepr. Katarzyna Jabłońska, Tomasz Wiścicki; oprac. T.W. // Więż. – 2004, R. 46 [47], nr 11, s. 30–46
132. Czytanie jako akt przyjęcia / Franciszek Macharski; rozm. przepr. Lidia Koszkało i Bolesław Kozina // Bez Porównania. – 2005, s. 88–91
133. Czytanie szukaniem, o Sienkiewiczu, o łacinie i o wojnie / Tadeusz Ulewicz; rozm. przepr. Piotr Baran // Bez Porównania. – 2005, s. 116–121
134. Jestem człowiekiem fabuły / Alicja Helman; rozm. przepr. Lidia Koszkało i Sebastian Liszka // Bez Porównania. – 2005, s. 48–52
135. Klucz, który coś w nas otwiera / Ewa Nowak, Agata Żabowska; rozm. przepr. Krzysztof R. Jaśkiewicz // Notes Wydawniczy. – 2005, nr 12, s. 28–31
136. Książka w mediach [dyskusja] / Andrzej Franaszek, Beata Stasińska, Michał Olszewski, Dariusz Nowacki, Andrzej Rostocki, Tomasz Łubiński, Tomasz Fiałkowski // Tygodnik Powszechny. – 2004, nr 50, dodatek, s. 14–17
137. Między czytaniem a pisanem / Anna Burzyńska; rozm. przepr. Agnieszka Stypuła // Bez Porównania. – 2005, s. 26–39
138. Najtrudniejsza jest umiejętność stawiania pytań / Maria Korytowska; rozm. przepr. Paulina Błaszczkiewicz i Jakub Czernik // Bez Porównania. – 2005, s. 66–73
139. O empatii, niemych Skardze, wielogłosach, śniegu i ocaleniu świata / Włodzimierz Szturc; rozm. przepr. Jakub Czernik // Bez Porównania. – 2005, s. 105–115
140. O narracji, melosie i herosach / Andrzej Borowski; rozm. przepr. Bolesław Kozina // Bez Porównania. – 2005, s. 21–25
141. O tym, że należy czytać mało... / Joanna Zach – Rońda; rozm. przepr. Sebastian Liszka // Bez Porównania. – 2005, s. 122–124
142. Polska górą / Magdalena Ślusarska; rozm. przepr. Aleksandra Paulska // Nowe Państwo. – 2005, nr 1, s. 40
143. Próbowałem spotkać się z Osobą / Jerzy Jarzębski; rozm. przepr. Lidia Koszkało i Sebastian Liszka // Bez Porównania. – 2005, s. 53–62
144. Prywatna historia czytania / Wojciech Lięża; rozm. przepr. Magdalena Kalemba // Bez Porównania. – 2005, s. 80–87
145. Przeczytane kiedyś wzmacnia ostrość naszego widzenia świata / Adam Boniecki; rozm. przepr. Łukasz Frątczak // Bez Porównania. – 2005, s. 16–20
146. Szukam biedy / Albert Gorzkowski; rozm. przepr. Aleksandra Motyka // Bez Porównania. – 2005, s. 40–47

147. Trudno zachować spontaniczną radość obcowania z literaturą / Henryk Markiewicz; rozm. przepr. Piotr Baran i Jakub Czernik // Bez Porównania. – 2005, s. 66–73
148. [Trzynaście] 13 pytań do... / Bogdan Zdrojewski; rozm. przepr. Elżbieta Niechcay-Nowicka // Książka i Czytelnik. – 2004, nr 1, s. 16–18
149. Wciąż wracam... / Elżbieta Białoń; rozm. przepr. Anna Czech // Bez Porównania. – 2005, s. 12–15
150. Wszystko krąży wokół książki : jak pracują mistrzowie / Andrzej Nowakowski; rozm. przepr. Robert Kozela // Atest. – 2005, nr 5, s. 34–36
151. Zawsze miałem ambicję, żeby zostać wirtuozem lektury / Stanisław Balbus; rozm. przepr. Magdalena Kalemba // Bez Porównania. – 2005, s. 2–11

Czytelnictwo dorosłych

152. Aktywność czytelnicza nauczycieli województwa opolskiego / Dagmara Kawoń-Noga. – Bibliogr. – Streszcz. w jęz. niem., ang. // Edukacja Dorosłych. – 2004, nr 4, s. 115–127
153. Co czytają mężczyźni // Press. – 2004, nr 3, s. 65–67
154. Czytam więc jestem... nauczycielem : miejsce czytelnictwa w systemie doskonalenia zawodowego nauczycieli / Ewa Murawska // Edukacja. – 2004, nr 1, s. 78–85
155. Joanna Papużyńska tym razem dla dorosłych / Katarzyna Tałuć // Guliwer. – 2005, nr 3, s. 60–61
156. Prasa i książka kobieca / Anna Piwowarska // Media, Kultura, Komunikacja Społeczna. – 2005, nr 1, s. 264–266

Czytelnictwo dzieci i młodzieży

157. Budowanie wzruszeń czytelniczych / Barbara Pytlos // Guliwer. – 2005, nr 3, s. 55–60
158. Co czytają gimnazjaliści? : Dokument elektroniczny / Zofia Zasacka // EBIB. – 2004, nr 3
159. Co czytały nasze dziewczęta w roku 2003? / Maria Kulik // Guliwer. – 2004, nr 3, s. 127–129
160. Co warto czytać dzieciom / Danuta Duskocz // Wychowanie w Przedszkolu. – 2005, nr 2, s. 56–58
161. Cudze chwalicie... / Barbara Tylicka // Nowe Książki. – 2004, nr 11, s. 74–75
162. Czy koniec epoki czytania lektur? / Stanisław Bortnowski / Język Polski w Liceum. – 2005/2006, R. 20, nr 1, s. 12–24

163. Czy rodzice zachęcają dzieci do czytania? / Anna Czochra, Jadwiga Dziuba // *Życie Szkoły*. – 2004, nr 1, s. 3–7
164. Czy sześciolatki znają baśnie i legendy? / Małgorzata Centner – Guz // *Wychowanie w Przedszkolu*. – 2005, nr 6, s. 8–13
165. Czytanie – fenomenem czy udręką naszych czasów? / Krystyna Marczevska // *Dyrektor Szkoły*. – 2005, nr 11, s. 24–27
166. Czytanie i dziecko / Bogumiła Staniów // *Guliwer*. – 2005, nr 2, s. 73–76
167. Czytelnicтво dwunastolatków w świetle badań / Joanna Ratka. – Streszcz. w jęz. ang. // *Nauczyciel i Szkoła*. – 2004, nr 3/4, s. 8–13
168. Czytelnicтво najmłodszych : Dokument elektroniczny / Iwona Podlasińska // *EBIB*. – 2004, nr 3
169. Czytelnicтво wśród nastolatków : podsumowanie ankiety / Elżbieta Niechcraj – Nowicka // *Książka i Czytelnik*. – 2005, nr 1, s. 8–12
170. Dziecko bliżej biblioteki / Barbara Kaczmarczyk // *Almanach Kęcki*. – 2004, s. 144–147
171. Dziecko i książka / Bożena Pilczuk // *Bibliotekarz Zachodniopomorski*. – 2004, R. 45, nr 3/4, s. 82–85
172. Dziecko i książka – refleksje na marginesie konferencji / Grażyna Lewandowicz-Nosal // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2004, nr 2, s. 5–7
173. Jak ułatwić dziecku kontakt z tekstem literackim w rodzinie : (o „Czytaniach domowych” Joanny Papuzińskiej) / Helena Synowiec // *Guliwer*. – 2005, nr 3, s. 5–8
174. Jakie czasopisma czytają uczniowie? / Bożena Nowak, Małgorzata Łata // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2004, nr 7/8, s. 13–14
175. Językowy obraz świata dziecka / Grzegorz Leszczyński // *Wychowanie w Przedszkolu*. – 2005, nr 10, s. 1–7
176. Klasyk w szkole : o recepcji utworów Jana Kochanowskiego (w latach 1564–1984) / Jadwiga Ruszała // *Guliwer*. – 2004, nr 4, s. 99–100
177. Kompetencje czytelnicze uczniów w młodszym wieku szkolnym w zakresie posługiwania się spisem treści zamieszczonym w książkach dla dzieci / Elżbieta Szeffler // *Nauczyciel i Szkoła*. – 2004, nr 3/4, s. 188–204
178. Komputerowe wspomaganie umiejętności czytania ze zrozumieniem / Bernadeta Smagacz // *Nowa Szkoła*. – 2005, R.61, nr 3, s. 22–26
179. Lektury [dwunastolatków]12 – latków : podsumowanie sondażu / Grażyna Lewandowicz-Nosal // *Guliwer*. – 2005, nr 4, s. 105–115
180. Lektury młodych czytelników / Dorota Kaczmarek // *Bibliotekarz Lubuski*. – 2005, R.10, nr 1, s. 43–44
181. Między teorią a praktyką, czyli o gustach czytelniczych gimnazjalistów / Anna Zielińska // *Guliwer*. – 2004, nr 4, s. 106–108
182. Najlepsze książki dla dzieci / Bogumiła Staniów // *Guliwer*. – 2004, nr 4, s. 90–92
183. O inicjacji czytelniczej / Renata Kokot // *Przegląd Edukacyjny*. – 2004, nr 3, s. 10

184. Preferencje wartości a zainteresowania czytelnicze nastolatek / Wiesław Talik. – Bibliogr. – Streszcz. w jęz. ang. // *Psychologia Rozwojowa*. – 2005, T. 10, nr 4, s. 151–159
185. Radość spotkania / Dorota Zarębska-Piotrowska // *Konspekt*. – 2004, nr 19, s. 113–114
186. Rola rodziców w czytaniu książek przez dzieci / Wioletta Długosz // *Ergo*. – 2004, nr 1, s. 56–59
187. „Serce”, dziedzictwo ocalone czy zapomniane / Irena Socha // *Studia Bibliologiczne*. – 2005, s. 315–332
188. Spotkanie z lekturą / Agata Akrabus // *Częstochowski Biuletyn Oświatowy*. – 2004, nr 3, s. 36–37
189. Uczeń – książka – biblioteka / Maria Oleksiejuk // *Guliwer*. – 2004, nr 3, s. 130–132
190. Uczniowskie lektury – próba wyjścia z kryzysu / Agnieszka Piechnik // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2005, nr 12, s. 9–12
191. Udział prasy w przygotowaniu młodzieży do wyboru zawodu, pracy i aktywności społecznej / Wanda Matwiejczuk // *Rocznik Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego*. – 2004, R.7, s. 67–77
192. Wpływ książki Otfrieda Preusslera „Małutka czarownica” na słowną i plastyczną twórczość drugoklasistów / Elżbieta Szeffler // *Kultura i Edukacja*. – 2005, nr 1, s. 91–112
193. Z dziejów szkolnej recepcji „Pana Tadeusza” / Czesław Kłak // *Nowa Poliszczyna*. – 2005, nr 5, s. 37–42
194. Z półeczki Idalki... czyli książki dla maluchów / Bogna Skrzypczak-Walkowiak, Idalia Walkowiak // *Guliwer*. – 2005, nr 4, s. 102–104
195. Zainteresowania czytelnicze uczniów szkół średnich / Wiesława Ratkiewicz, Bogusław Ratkiewicz // *Bibliotekarz*. – 2005, nr 5, s. 19–24
196. Zainteresowania dzieci sześciolatków książką. Cz. 1–2 / Małgorzata Centner-Guz // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2005, nr 4, s. 3–5; nr 5, s. 3–6
197. Zainteresowania sześciolatków książką / Małgorzata Centner-Guz // *Wychowanie w Przedszkolu*. – 2005, nr 2, s. 13–17
198. Znaczenie książki w życiu dziecka / Renata Klimas // *Wychowawca*. – 2004, nr 5, s. 7–9

Czytelnictwo osób niepełnosprawnych i grup specjalnych

199. Biblioteka Trzeciego Wieku / Mirosława Zygmunt // *Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej*. – 2004, nr 1, s. 47
200. Biblioteki szpitalne i ich mali czytelnicy / Iwona Sokół-Selan // *Bibliotekarz Podlaski*. – 2004/2005, nr 9/10, s. 136–141

201. Czytelnictwo czasopism wśród młodzieży niesłyszącej / Anna Grzebinoga // Rocznik Wydziału Pedagogicznego Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej Ignatianum w Krakowie. – 2005, s. 177–190
202. Czytelnictwo dzieci niepełnosprawnych umysłowo w świetle badań, Dokument elektroniczny / Lidia Ippoldt // EBIB. – 2004, nr 3
203. Czytelnicy mojej biblioteki – odniesienia edukacyjne... / Iwona Mariola Wiśniewska // Bibliotekarz Płocki. – 2004, R.10, nr 2, s. 55–58
204. Dysleksja jest wszędzie / Ewa Raczyńska // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 11, s. 3–8
205. Głos z tamtej strony, mówią niepełnosprawni uczniowie z Wałbrzycha i ich nauczyciele / rozm. przepr. Jacek Czarnik // Książka i Czytelnik. – 2005, nr 1, s. 16–17
206. Książka w działalności resocjalizacyjnej / Jolanta Mikołajczyk // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 11, s. 21–22
207. Książka w życiu niepełnosprawnych czytelników / Irena Borecka // Konspekt. – 2004, nr 19, s. 107–109
208. Książki dla więźniów / Ryszard Seroczyński // Poradnik Bibliotekarza. – 2005, nr 3, s. 23–25
209. Książki za kraty / Irena Janowska // Nowe Książki. – 2005, nr 3, s. 80–81
210. Małe zainteresowanie czytelnictwem i biblioteką wśród uczniów szkoły specjalnej / Grażyna Modrzewska // Między nami bibliotekarzami. – 2004, nr 2, s. 12–14
211. Metoda globalnego czytania w pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie / Joanna Mikulska, Anna Chajdys // Rewalidacja. – 2005, nr 2, s. 103–108
212. Obraz czytelnika – seniora w literaturze gerontologicznej i badaniach czytelniczych / Renata Aleksandrowicz // Roczniki Biblioteczne. – 2005, R. 49, s. 515–533

Czytelnictwo prasy

213. Czasopisma w bibliotekach a oczekiwania czytelników / Janina Małachowska // Bibliotekarz. – 2005, nr 3, s. 10–12
214. Gazetowa telemetria / Katarzyna Domagała-Pereira // Press. – 2005, nr 2, s. 38–40
215. Jakie pisma naukowe czytają kardiologzy i interniści // Kardiologia Polska. – 2005, s. 588–589
216. Odbiorcy prasy drukowanej w Estonii / Katarzyna Kamińska // Zeszyty Prasoznawcze. – 2004, R. 47, nr 3/4, s. 142–153
217. Ranking dzienników regionalnych, czytelnictwo w regionach // Press. – 2004, nr 8, s. 72–73

218. Zanik czytelnictwa, jak radzić sobie w przypadku dramatycznych zmian na rynku prasy / Jacques R. Buglwin, H. Poppe; oprac. Grażyna Aniszewska // *Przegląd Organizacji*. – 2005, nr 3, s. 46–48

Czytelnictwo za granicą

219. Czytelnicza Jesień w Cottbus / Uta Jacob; tłum. Grzegorz Kowalski // *Pro Libris*. – 2004, nr 3/4, s. 148–150
220. Jak to robią inni? / Elżbieta Płatkowska // *Biblioteka Analiz*. – 2004, nr 11, s. 15–17
221. Kompleks Chiraca. Co czytają Europejczycy? [korespondencja z Paryża] / Marta Sawicka // *Wprost*. – 2004, nr 13, s. 102–105
222. Książkę czyta całe miasto / Gerd Hoffmann von Rüdiger; tł. Grzegorz Gorzechowski // *Pro Libris*. – 2005, nr 1, s. 119–123
223. Kształtowanie świadomości międzykulturowej w Europie poprzez książkę dla dzieci / Piotr Jankowski // *Poradnik Bibliotekarza*. – 2005, nr 3, s. 22–23
224. Przyjemność i sztuka czytania / Anna Maja Misiak // *Fraza*. – 2005, nr 4, s. 258–259
225. Sherlock Holmsow : Joanna Chmielewska utorowała rosyjskim kryminałom drogę na europejskie rynki / Marta Sawicka // *Wprost*. – 2004, nr 47, s. 110–112
226. Zainteresowania i świadomość czytelnicza słuchaczy grup polonijnych/Barbara Mikulska. – *Bibliogr.* // *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. – 2005, z.14, s. 29–40

Varia

227. Biblioteki wreszcie przed szansą / Ewa Lilianna Matusiak // *Bibliotekarz Płocki*. – 2004, R.10, nr 2, s. 8–11
228. Globalizacja a czytelnictwo, wyjątki z obserwacji / Andrzej Pietrasz // *Bibliotekarz Podlaski*. – 2005/2006, nr 11/12, s. 171–174
229. Inne życie książek / Artur D. Liskowacki // *Twórczość*. – 2005, nr 6, s. 108–113
230. Kariera głupszej siostry / Robert Ostaszewski // *Dekada Literacka*. – 2004, nr 5/6, s. 5–6
231. Książki jak krawaty / Wojciech Wencel // *Ozon*. – 2005, nr 18, s. 82

232. Nie da się zastąpić tradycji / Ryszard Legutko // Bez Porównania. – 2005, s. 74–79
233. Nowa era bestsellera, tytuły 2004 roku / Lech Mergler // Biblioteka Analiz. – 2005, nr 2, s. 24–26
234. O książce w Sieci / Paulina Kwiatkowska // Nowe Książki. – 2004, nr 7, s. 80–81
235. O nieprzewidywalności skutków randki Tristana i Isaury czyli co się stało z odbiorcami kultury / Paweł Napieracz // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 12, s. 3–6
236. O oplakany poziomie czytelnictwa i jego przyczynach słów kilka (felieton) / Andrzej Pietrasz // Bibliotekarz Podlaski. – 2004/2005, nr 9/10, s. 150–152
237. O korzyściach z czytanych i nieczytanych książek / Janusz Dunin // Roczniki Biblioteczne. – 2005, R. 49, s. 477–486
238. Pisarz, dzieło, czytelnik / Stanisław Srokowski // Książka i Czytelnik. – 2004, nr 1, s. 12–15
239. Przyjemności pragnę, nie gęby / Agnieszka Tomasik // Polonistyka. – 2005, R. 58, s. 56–58
240. Rynkowe i pozarynkowe źródła pozyskiwania książek przez konsumentów indywidualnych / Mirosław Pacut // Handel Wewnętrzny. – 2004, nr 4/5, s. 83–90
241. Słowo o czytelnictwie // Poligrafia. – 2005, s. 60
242. Typologia zachowań konsumentów indywidualnych na rynku książki / Mirosław Pacut // Marketing i Rynek. – 2004, nr 9, s. 29–35
243. Wokół literatury, czytelnika i wyborów czytelniczych. Czytelnicze spektrum / Grażyna Bilka // Książka i Czytelnik. – 2004, nr 1, s. 8–11; nr 3, s. 13–15
244. Wybory czytelnicze – uwarunkowania i motywy / Grażyna Bilka // Poradnik Bibliotekarza. – 2004, nr 6, s. 3–6
245. Występek eseje o pisaniu i czytaniu – fragment książki / Michał Paweł Markowski // Bez Porównania. – 2005, s. 99–102
246. Zamieszkać w bibliotece / Jan Tomkowski; rec. Stefan Kubów; rec. Jerzy Madejski // Książka i Czytelnik. – 2005, nr 1, s. 32; Nowe Książki. – 2005, nr 5, s. 40
247. Zaznali niełaski czytelników / Jadwiga Kołodziejska // Notes Wydawniczy. – 2004, nr 1, s. 24–25

Readership problems in Polish press in 2004–2005

Abstract

Readership is becoming a widespread and disturbing problem, especially in Poland. It turns out that not only adult Poles read less, but a decrease in readership has recently been observed also among children, even those younger than 15. Therefore, perhaps, much is written about the problem, attempts are made to appeal to librarians to propagate books, and new ideas of librarian work, especially with children and youth, are proposed. This is clearly noticeable in the press. Over two years (2004-2005) The National Library registered a total of 247 articles on readership. They were published both in librarian professional journals or local librarian press, and in ordinary dailies. Also pedagogical magazines published articles on the subject. Finally, the gravity of the problem is shown by the fact that it was devoted some attention even by scientific journals.

Proportionally, most space was dedicated to readership of children and youth (42 titles, which makes 17% of all analyzed publications), propagating readership (37 titles – 15%) and forms of work with the reader (36 titles – 14.6%). This may result from the necessity to undertake actions directed particularly at the youngest, who may still be won to be included in the group of actual readers. The suspicion that adult readers have been forgotten is confirmed by the negligible number of articles devoted particularly to them (merely 5 titles, which is 2% of all texts).